

ДОРНОД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөлөнбуйр сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: ДОО-2022/09/НА/СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn
Чойбалсан хот
2022 он

Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
Тэргүүлэх аудитор: Б.Болортуул
Утас: 7058-4203, Цахим хаяг: bolortuulb@audit.gov.mn
Аудитын менежер: И.Сэмжидмаа
Утас: 7058-4207, Цахим хаяг: semjidmaai@audit.gov.mn
Ахлах аудитор: Д.Нармандах
Утас: 7058-4207, Цахим хаяг: narmandakhd@audit.gov.mn
Аудитор: Б.Оюунхэрлэн
Утас: 7058-4204, Цахим хаяг: oyunkherlenb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын санал дүгнэлт	3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	3
3. Аудитын тайлан	18
3.1 Ерөнхий зүйл	18
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	18
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	18
3.4 Материаллаг байдал	18
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	19
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	19
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг	19
3.8 Аудитын гол асуудал	20
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	20
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	20
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	202
4. Аудитын илрүүлэлт	13
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	14

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ЗГ	Засгийн газар
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт

1. Аудитын санал дүгнэлт

ДОРНОДАЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

29001 Дорнод аймаг, Хэрлэн сум 7-р байр
УТТ-ын II байр, Улаанбаатар 76584203

2022.09.25 № 406

танай _____ -ны № _____ -т

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-т заасны дагуу Хөлөнбуйр сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хөлөнбуйр сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.БОЛОРТУУЛ

011020237

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	761,014.23	851,161.04
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	169,755.47	256,195.58
31100	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	-	ХТҮ4037 8030994
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	169,755.47	256,195.58
31210	Төгрөг	169,755.47	256,195.58
31211	Төрийн сангийн харилцах	162,987.07	253,087.47
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	6,768.39	3,023.95
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	-	84.16
33	АВЛАГА	245,547.32	240,017.30
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	49,588.76
33500	Бусад авлага	240,438.86	185,532.35
33510	Байгууллагаас авах авлага	13,915.58	8,853.07
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	226,523.28	176,679.28
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	345,711.44	354,948.16
35100	Түүхий эд материал	12,041.42	8,398.27
35130	Эм боох материал	12,041.42	8,398.27
35400	Хангамжийн материал	159,412.92	160,668.24
35410	Бичиг хэргийн материал	10,622.38	9,341.04
35420	Аж ахуйн материал	85,713.78	74,419.85
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	-	556.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	2,012.19	4,498.34
35460	Хүнсний материал	4,702.12	613.83
35470	Бусад хангамжийн материал	56,362.45	71,239.19
35600	Мал амьтад	174,257.09	185,881.64
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	6,898,818.37	6,761,453.91
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	6,898,818.37	6,761,453.91
39200	Биет хөрөнгө	6,778,196.08	6,641,549.81
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,642,793.53	3,642,793.53
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(332,508.21)	(451,143.47)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	271,862.76	252,275.80
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(131,696.53)	(149,004.28)
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	499,691.66	506,952.80
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(293,417.36)	(319,455.07)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	179,616.25	180,488.66
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(131,388.48)	(122,550.92)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	2,581,000.00	2,617,999.92
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(193,575.00)	(258,331.25)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,523,163.44	1,637,764.49
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(851,522.48)	(911,416.89)
39217	Ном	14,176.50	15,176.50
39300	Биет бус хөрөнгө	120,622.29	119,904.10
39301	Програм хангамж	5,640.25	5,640.25
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,927.96)	(4,646.15)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	118,910.00	118,910.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	7,659,832.59	7,612,614.94

4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	15,714.71	11,089.62
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	15,714.71	11,089.62
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	821.75	2,183.34
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	10.00	-
41360	Бусад өглөг	14,882.95	8,906.29
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	13,685.51	8,699.13
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	1,197.45	207.16
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	7,644,117.89	7,601,525.32
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,501,544.90	1,501,544.90
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	5,103,036.73	5,060,444.16
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	4,862,921.98	5,103,036.73
51220	Тайлант үеийн үр дүн	240,114.74	(42,592.57)
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	7,659,832.59	7,612,614.94

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,330,135,120.48	3,311,866,274.50
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	57,261,642.19	41,293,715.90
110	Орлогын албан татвар	36,152,770.19	23,151,058.90
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	36,152,770.19	23,151,058.90
110002	Үйл ажиллагааны орлого	2,463,820.00	6,468,154.01
110003	Хөрөнгийн орлого	12,363,131.19	13,593,380.89
110008	Шүүд бус орлого	21,325,819.00	3,089,524.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	4,570,000.00	5,676,000.00
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	2,260,000.00	2,530,000.00
113002	Бууны албан татвар	2,310,000.00	3,146,000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	16,538,872.00	12,466,657.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	4,855,852.00	2,149,395.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	2,855,852.00	2,149,395.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2,000,000.00	0.00
118011	Бусад татвар	0.00	0.00
1181	Газрын төлбөр	10,303,936.00	10,317,262.00
118101	Газрын төлбөр	10,104,832.00	10,317,262.00
118102	Дуудлага худалдаа	199,104.00	0.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	1,379,084.00	0.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	1,379,084.00	0.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	731,183,000.49	461,133,072.50
120	Нийтлэг татварын бус орлого	731,183,000.49	461,133,072.50
120001	Хувьцааны ногдол ашиг	0.00	0.00
120002	Хүүгийн орлого	152,674.00	6,599,058.00
120003	Торгуулийн орлого	52,650,658.00	69,755,150.00

Хөлөнбуйр сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	600,000.00	2,355,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	600,000.00	2,355,000.00
120009	Бусад орлого	2,717,062.00	44,250,000.00
120010	Борлуулалтын орлого (Цэвэр) /ТӨҮГ/	50,084,245.42	45,385,259.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	542,488,691.13	228,457,344.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	82,489,669.94	64,331,261.50
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,541,690,477.80	2,809,439,486.10
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,068,236,900.00	1,137,522,100.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,068,236,900.00	1,137,522,100.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	256,054,694.50	330,334,821.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	1,105,000.00	19,700.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	226,790,324.50	224,156,896.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	28,159,370.00	56,569,465.00
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих		49,588,760.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,198,750,803.30	1,324,623,195.10
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	588,793,600.00	678,215,500.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	41,472,803.30	26,693,995.10
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	509,852,100.00	545,715,500.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	58,632,300.00	73,998,200.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	18,648,080.00	16,959,370.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	18,648,080.00	16,959,370.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,955,047,353.92	3,234,563,262.16
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,955,047,353.92	3,234,563,262.16
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,296,575,396.11	2,449,142,644.32
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,169,355,538.80	1,312,178,841.41
210101	Үндсэн цалин	1,135,030,915.80	1,043,996,985.43
210102	Нэмэгдэл	9,360,982.00	136,889,679.98
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	418,000.00
210104	Урамшуулал	24,963,641.00	130,874,176.00

Хөлөнбуйр сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	147,245,390.55	174,662,416.31
210201	Тэтгэврийн даатгал	101,072,672.40	124,179,240.86
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,875,460.30	12,869,738.18
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,312,208.23	10,195,032.17
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,269,841.87	2,492,291.19
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,715,207.75	24,926,113.91
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	113,050,290.23	112,917,466.23
210301	Гэрэл, цахилгаан	19,845,433.23	24,289,018.24
210302	Түлш, халаалт	91,545,157.00	87,607,447.99
210303	Цэвэр, бохир үс	1,659,700.00	1,021,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	95,148,803.93	62,810,259.12
210401	Бичиг хэрэг	8,974,408.00	11,144,593.00
210402	Тээвэр, шатахуун	27,608,370.53	26,034,348.12
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	11,590,020.00	9,555,490.00
210404	Ном, хэвлэл	996,600.00	1,082,830.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн үстгал, ариутгал	3,519,365.00	4,447,249.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	10,190,666.00	10,545,749.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	32,269,374.40	0.00
2105	Нормативт зардал	78,092,030.67	175,007,132.58
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	32,832,020.17	127,397,224.78
210502	Хоол, хүнс	41,319,010.50	45,969,907.80
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,941,000.00	1,640,000.00
2106	Эд хогшил, үрсгал засварын зардал	15,593,150.50	29,643,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,263,480.50	1,341,200.00
210604	Урсгал засвар	14,329,670.00	28,302,200.00
2107	Томилолт, зочны зардал	9,045,000.00	7,564,700.00
210702	Дотоод албан томилолт	9,045,000.00	7,564,700.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	71,099,330.63	64,730,092.50
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	21,289,139.23	13,644,026.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,682,500.00	977,500.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	752,800.00	307,470.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	361,376.00	294,848.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	156,000.00	110,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	210,300.00	156,200.00
210807	Газрын төлбөр	219,078.00	105,365.00
210810	Борлуулалт, маркетингийн зардал /ТӨҮГ/	46,428,137.40	49,134,683.50
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	597,945,860.80	509,628,336.17
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	254,218,191.85	112,860,574.50
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,169,500.00	3,650,900.00

210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	340,558,168.95	393,116,861.67
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	658,471,957.81	785,420,617.84
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	10,951,970.00	72,731,888.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	10,651,970.00	28,077,930.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0.00	7,346,800.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00	9,156,918.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	300,000.00	28,150,240.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	630,266,403.30	704,909,495.10
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	588,793,600.00	678,215,500.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	29,227,153.30	20,947,525.10
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	12,245,650.00	5,746,470.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	17,253,584.51	7,779,234.74
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	17,253,584.51	7,779,234.74
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	375,087,766.56	77,303,012.34
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	134,973,025.00	119,895,579.30
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	200,000.00	6,314,787.73
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	0.00	27,627,537.57
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	134,773,025.00	85,953,254.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	240,114,741.56	-42,592,566.96

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,501,544.90	1,039,536.27	4,862,921.98	7,404,003.15
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,501,544.90	1,039,536.27	4,862,921.98	7,404,003.15
9	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	240,114.74	240,114.74
10	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,501,544.90	1,039,536.27	5,103,036.73	7,644,117.89

11	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,501,544.90	1,039,536.27	5,103,036.73	7,644,117.89
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,501,544.90	1,039,536.27	5,103,036.73	7,644,117.89
19	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(42,592.57)	(42,592.57)
20	2021 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	1,501,544.90	1,039,536.27	5,060,444.16	7,601,525.32

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,799,141,097.41	3,068,845,181.77
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	57,261,642.19	41,293,715.90
110	Орлогын албан татвар	36,152,770.19	23,151,058.90
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	36,152,770.19	23,151,058.90
110002	Үйл ажиллагааны орлого	2,463,820.00	6,468,154.01
110003	Хөрөнгийн орлого	12,363,131.19	13,593,380.89
110008	Шүүд бус орлого	21,325,819.00	3,089,524.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	4,570,000.00	5,676,000.00
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	2,260,000.00	2,530,000.00
113002	Бууны албан татвар	2,310,000.00	3,146,000.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	16,538,872.00	12,466,657.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	4,855,852.00	2,149,395.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	2,855,852.00	2,149,395.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	2,000,000.00	0.00
1181	Газрын төлбөр	10,303,936.00	10,317,262.00
118101	Газрын төлбөр	10,104,832.00	10,317,262.00
118102	Дуудлага худалдаа	199,104.00	0.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	1,379,084.00	0.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	1,379,084.00	0.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	170,909,315.42	267,700,739.77
120	Нийтлэг татварын бус орлого	170,909,315.42	267,700,739.77
120003	Торгуулийн орлого	52,650,658.00	69,755,150.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	65,457,350.00	108,310,330.77
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	53,781,458.00	94,595,330.77
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	11,675,892.00	13,715,000.00
120009	Бусад орлого	2,717,062.00	44,250,000.00
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	50,084,245.42	45,385,259.00

Хөлөнбуйр сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,570,970,139.80	2,759,850,726.10
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,068,236,900.00	1,137,522,100.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,068,236,900.00	1,137,522,100.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	285,334,356.50	280,746,061.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	1,105,000.00	19,700.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	256,069,986.50	224,156,896.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	28,159,370.00	56,569,465.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,198,750,803.30	1,324,623,195.10
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	588,793,600.00	678,215,500.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	41,472,803.30	26,693,995.10
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	509,852,100.00	545,715,500.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	58,632,300.00	73,998,200.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	18,648,080.00	16,959,370.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	18,648,080.00	16,959,370.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,573,209,497.90	2,806,342,787.96
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,573,209,497.90	2,806,342,787.96
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,915,978,535.09	2,022,563,945.12
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,196,114,700.75	1,333,119,995.45
210101	Үндсэн цалин	807,627,037.08	886,066,809.06
210102	Нэмэгдэл	277,198,082.82	276,523,437.69
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,927,000.00	4,355,099.70
210104	Урамшуулал	82,682,684.85	143,622,735.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0.00	2,031,914.00
210106	Ажилагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	24,679,896.00	20,520,000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	149,454,685.23	177,641,669.84
210201	Тэтгэврийн даатгал	98,691,875.10	122,650,800.34
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,554,003.06	13,157,467.72
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,261,951.32	10,525,058.67
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,314,014.38	2,665,971.89
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	23,139,968.02	26,077,371.22
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	4,492,873.35	2,565,000.00

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	114,617,461.09	126,662,944.49
210301	Гэрэл, цахилгаан	23,875,950.84	31,492,008.12
210302	Түлш, халаалт	87,976,130.25	90,334,022.37
210303	Цэвэр, бохир ус	1,869,700.00	1,154,000.00
210304	Байрны түрээс	0.00	0.00
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	895,680.00	3,682,914.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	64,140,069.00	57,395,833.00
210401	Бичиг хэрэг	8,821,810.00	8,675,967.00
210402	Тээвэр, шатахуун	24,512,104.00	23,645,534.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	12,391,020.00	9,606,890.00
210404	Ном, хэвлэл	1,115,000.00	1,232,830.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн үстгал, ариутгал	4,598,515.00	4,598,182.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	12,701,620.00	9,636,430.00
2105	Нормативт зардал	77,994,307.85	146,435,581.72
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	27,361,149.85	104,523,272.92
210502	Хоол, хүнс	45,935,458.00	38,194,808.80
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,697,700.00	3,717,500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	16,918,050.50	35,253,600.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,355,380.50	6,478,400.00
210602	Тавилга	0.00	368,000.00
210604	Урсгал засвар	15,562,670.00	28,407,200.00
2107	Томилолт, зочны зардал	9,045,000.00	7,564,700.00
210702	Дотоод албан томилолт	9,045,000.00	7,564,700.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	36,959,563.67	10,183,761.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	21,139,139.23	7,632,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,682,500.00	977,500.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	752,800.00	611,970.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	361,376.00	337,348.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	156,000.00	110,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	240,000.00	406,200.00
210807	Газрын төлбөр	219,078.00	108,743.00
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	12,408,670.44	0.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	250,734,697.00	128,305,859.62
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	247,988,697.00	124,539,059.62
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,746,000.00	3,766,800.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	657,230,962.81	783,778,842.84
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	9,710,975.00	71,090,113.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	9,410,975.00	11,547,165.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0.00	7,346,800.00

Хөлөнбуйр сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	0.00	24,830,148.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	300,000.00	27,366,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	630,266,403.30	704,909,495.10
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	588,793,600.00	678,215,500.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	29,227,153.30	20,947,525.10
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	12,245,650.00	5,746,470.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	17,253,584.51	7,779,234.74
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	17,253,584.51	7,779,234.74
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	225,931,599.51	262,502,393.81
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	149,024,851.00	126,062,279.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	149,024,851.00	126,062,279.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	149,024,851.00	126,062,279.00
223001	Бусад хөрөнгө	125,320,175.00	92,452,434.00
224001	Стратегийн нөөц хөрөнгө	0.00	0.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	23,704,676.00	33,609,845.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-149,024,851.00	-126,062,279.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-50,000,000.00	-50,000,000.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	50,000,000.00	50,000,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	50,000,000.00	50,000,000.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	26,906,748.51	86,440,114.81
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	142,848,717.17	169,755,465.68
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	169,755,465.68	256,195,580.49

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	ЗГСУМС гүйцэтгэл	Гүйцэтгэл зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,991,957.80	1,933,510.20	1,506,030.24	66,275.73
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,823,357.80	1,790,503.41	1,443,230.24	66,275.73
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,803,137.80	1,771,609.45	1,424,336.27	66,475.73

2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,268,505.60	1,251,916.92	995,195.71	8,844.80
210101	Үндсэн цалин	892,502.10	886,066.81	707,063.36	(0.00)
210102	Нэмэгдэл	284,773.00	276,523.44	222,575.27	-
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,434.80	4,355.10	4,355.10	-
210104	Урамшуулал	83,015.70	82,939.66	59,170.06	8,844.80
210105	Гэрээт ажлын хөлс	3,780.00	2,031.91	2,031.91	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	169,091.80	166,900.52	133,853.52	0.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	118,507.70	117,027.34	94,092.73	-
210202	Тэтгэмжийн даатгал	12,646.10	12,499.34	9,972.24	-
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	10,116.60	9,998.56	7,977.06	-
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,527.80	2,541.60	2,036.10	0.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	25,293.60	24,833.69	19,775.39	-
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	116,412.10	116,031.78	92,734.01	-
210301	Гэрэл, цахилгаан	23,290.00	24,543.76	20,301.03	-
210302	Түлш, халаалт	91,922.10	90,334.02	71,638.97	-
210303	Цэвэр, бохир ус	1,200.00	1,154.00	794.00	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	53,369.50	52,925.59	43,841.82	3,422.83
210401	Бичиг хэрэг	8,077.60	8,015.26	6,528.89	-
210402	Тээвэр, шатахуун	20,397.10	20,396.60	18,685.30	3,022.83
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	9,937.70	9,606.89	8,204.89	-
210404	Ном, хэвлэл	1,008.00	947.23	647.23	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,598.20	4,598.18	3,378.18	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,350.90	9,361.43	6,397.33	400.00
2105	Нормативт зардал	64,036.30	62,179.22	47,745.01	-
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	22,254.10	22,244.55	19,311.75	-
210502	Хоол, хүнс	37,812.20	36,217.17	24,715.76	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3,970.00	3,717.50	3,717.50	-
2106	Эд хогшил, үрсгал засварын зардал	47,707.40	47,677.40	44,644.20	2,760.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	18,800.20	18,770.20	16,800.20	-
210602	Тавилга	500.00	500.00	500.00	2,760.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	-	-	-
210604	Үрсгал засвар	28,407.20	28,407.20	27,344.00	-
2107	Томилолт, зочны зардал	11,012.00	7,214.70	5,578.00	-

210701	Гадаад албан томилолт	-	-	-	-
210702	Дотоод албан томилолт	11,012.00	7,214.70	5,578.00	-
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	-	-	-	-
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	10,025.00	8,903.76	5,826.76	(1,354.60)
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	6,357.00	6,352.00	3,585.00	(1,354.60)
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,700.00	977.50	667.50	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	752.80	611.97	611.97	-
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	454.00	337.35	337.35	-
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	233.00	110.00	110.00	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	406.20	406.20	406.20	-
210807	Газрын төлбөр	122.00	108.74	108.74	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	62,978.10	57,859.54	54,917.24	52,802.70
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	60,571.30	55,452.74	53,860.44	52,802.70
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,406.80	2,406.80	1,056.80	-
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	20,220.00	18,893.97	18,893.97	(200.00)
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	20,220.00	18,893.97	18,893.97	(200.00)
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	12,873.20	11,547.17	11,547.17	-
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	7,346.80	7,346.80	7,346.80	-
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	118,600.00	93,006.78	12,800.00	-
223001	Бусад хөрөнгө	118,600.00	93,006.78	12,800.00	-
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	50,000.00	50,000.00	50,000.00	-
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	50,000.00	50,000.00	50,000.00	-
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,991,957.80	1,984,618.36	1,551,981.99	5,853.29
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,137,522.10	1,129,832.49	1,439,827.29	(575,207.44)
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	-	-	575,207.44	(575,207.44)

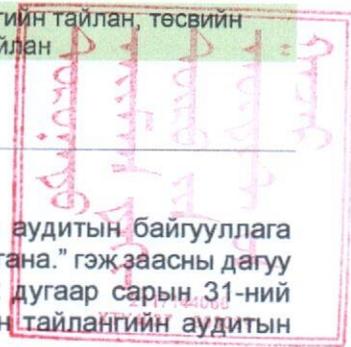
310003	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,137,522.10	1,129,832.49	864,619.84	-
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	676,113.70	731,266.17	-	587,659.79
320001	Орон нутгийн төсвөөс	602,115.50	657,267.97		587,659.79
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	73,998.20	73,998.20		
33	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	18,366.80	16,964.37	16,959.37	-
330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	18,366.80	16,964.37	16,959.37	-
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	159,955.20	106,555.33	95,195.33	(6,599.06)
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	50,000.00	94,595.33	94,595.33	(6,599.06)
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	23,238.60	11,960.00	600.00	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	29,422.80	-	18,526.45
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	80,530.97	-	64,394.04
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	664.00	664.00	0.00	372.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	9.00	9.00	0.00	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	9.00	9.00	0.00	1.00
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага	0.00	0.00	0.00	0.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	113.50	113.50	0.00	40.00
620001	Удирдах ажилтан	12.00	12.00	0.00	1.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	56.00	56.00	0.00	17.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	36.50	36.50	0.00	22.00
620004	Гэрээт ажилтан	9.00	9.00	0.00	0.00
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	428.00	428.00	0.00	291.00
630	ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛЬД СУРАЛЦАГЧИД	291.00	291.00	0.00	291.00
630001	Төрийн өмчит ЕБС	291.00	291.00	0.00	291.00
631	СУРГУУЛИЙН ӨМНӨХ БОЛОВСРОЛЫН БАЙГУУЛЛАГА	137.00	137.00	0.00	0.00

631001	Төрийн өмчит СӨБ байгууллага	137.00	137.00	0.00	0.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	113.50	113.50	0.00	40.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10.00	10.00	0.00	0.00
650004	СӨБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	38.50	38.50	0.00	18.00
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	4.00	4.00	0.00	0.00
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	15.00	15.00	0.00	0.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	40.00	40.00	0.00	22.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	6.00	6.00	0.00	0.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	280,661,900.17
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	280,661,900.17
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	222,629,660.17
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	60,683,071.00
210104	Урамшуулал	60,683,071.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	8,176,145.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	5,623,464.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	658,125.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	526,502.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	124,368.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,243,686.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	5,245,241.00
210401	Бичиг хэрэг	660,707.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,248,934.00
210404	Ном, хэвлэл	285,600.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,050,000.00
2105	Нормативт зардал	85,456,363.17
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	83,478,723.17
210502	Хоол, хүнс	1,977,640.00

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,751,045.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0.00
210602	Тавилга	5,751,045.00
2107	Томилолт, зочны зардал	350,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	350,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,280,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,280,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	55,687,795.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	53,667,795.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,020,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	58,032,240.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	52,196,148.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	27,366,000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	5,836,092.00
213503	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	89,622.00
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	5,746,470.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	280,746,061.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	280,746,061.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	19,700.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	224,156,896.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	56,569,465.00
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	84,160.83
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	84,160.83

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана." гэж заасны дагуу Хөлөнбуйр сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Д.Нармандах, аудитор Б.Оюунхэрлэн нар гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер И.Сэмжидмаа, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Болортуул нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Хөлөнбуйр сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Дорнод аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 3 дугаар сарын 03-ны өдрийн 1/72 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Харьяалах нутаг дэвсгэрийнхээ эдийн засаг, нийгмийн хөгжлийн асуудлаар төрийн эрх бүхий байгууллагаас батлах төсөл, хөтөлбөрт санал өгөх, тэдгээрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Тус байгууллага нь хяналт шинжилгээ үнэлгээ дотоод аудитын нэгжгүй бөгөөд хяналтыг Санхүү төрийн сангийн хэлтэс хэрэгжүүлэн ажилладаг байна.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Хөлөнбуйр сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны нийт зардлын 2,955.0 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 44.3 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 80 хувиар буюу 35.4 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Бараа материал дансны үлдэгдэл 354.9 сая төгрөг болж 9.2 сая төгрөгөөр өссөн байна. Бараа материалын дансны үлдэгдэлд ашиглалтгүй бараа материал байхгүй байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 6,761.4 сая төгрөг болж 137.4 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хөлөнбуйр сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 18.3 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Нийт зардал өмнөх оноос 279.5 сая төгрөгөөр өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан урсгал шилжүүлгийн зардал байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Хөлөнбуйр сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 2,263.5 сая төгрөгөөр, нийт зарлагыг 2,263.5 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 9 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 1,991.9 сая төгрөгийн төсөв баталснаас орон нутгийн төсвөөс 676.1 сая төгрөг, тусгай зориулалтын шилжүүлгээс 1,137.5 сая төгрөг, нийгмийн даатгалын төсвөөс 18.3 сая төгрөг, үйл ажиллагааны орлогоос 160.0 сая төгрөгөөр санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 731.3 сая төгрөг, тусгай зориулалтын шилжүүлгээс 1,129.8 сая төгрөг, нийгмийн даатгалын төсвөөс 17.0 сая төгрөг үйл ажиллагааны орлогоос 106.5 сая төгрөг, нийт 1,984.6 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, урсгал үйл ажиллагаанд зарцуулсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,933.5 сая төгрөг буюу 97 хувьтай байна.

Монгол Улсын 2021 оны төсвийн тухай хуульд зааснаар 2021 онд 56.4 сая төгрөгийн орлого төвлөрүүлэхээр батлагдсанаас гүйцэтгэлээр 155.9 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлсэн байна. Энэ нь малын хөлийн татварыг төлөвлөөгүй, торгуулийн орлого давж орсонтой холбоотой байна.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Дээд шатны төсвийн захирагчаас 222.9 сая төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 56.5 сая төгрөг, нийт 279.4 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс: Цалин, нийгмийн даатгалын шимтгэлд 68.7 сая, бараа материалын зардалд 5.2 сая, норматив зардалд 84.3 сая, эд хогшил 5.9 сая, томилолтын зардалд 0.3 сая, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 55.7 сая төгрөг, урсгал шилжүүлэгт 58.0 сая төгрөг, бусдаар гүйцэтгүүлсэн 1.3 сая төгрөг, нийт 279.4 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн тайланд нэгтгэгддэг төсвийн шууд захирагчийн Засаг даргын Тамгын газарт хязгаарлалттай, Соёлын төвд татгалзсан санал дүгнэлт хүргүүлсэн болно.

3.8 Аудитын гол асуудал

Тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ, үйл явдал гараагүй байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 154 мэдээллээс 11 мэдээлэл хугацаа хоцроон мэдээлсэн байна. Иймд уг зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлсэн.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн 1 зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлж ажилласан байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц чухал асуудал гараагүй.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 100.1 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрч, 49.6 сая төгрөгийн алдаа зөрчлийг залруулж, 50.5 сая төгрөгийн зөрчилд 2 албан шаардлага хүргүүлсэн.

4.1 Залруулсан алдаа

Тус сумын эрүүл мэндийн төв нь эрүүл мэндийн даатгалын сангаас авах 49.6 сая төгрөгийн авлагын хэмжээгээр зардал бууруулсан байсныг төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн нэгтгэсэн тайланд залрууллаа.

4.2 Албан шаардлага

1. Түүвэрт хамрагдсан тус сумын сум хөгжүүлэх сангаас олгосон зээл, зээлийн хүүгийн 38.2 сая төгрөгийн хугацаа хэтэрсэн авлагатай бөгөөд шүүхэд шилжүүлээгүй байна. Энэ нь Монгол Улсын Засгийн газрын 2016 оны 153 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгийг бүрдүүлэх, зарцуулах, тайлагнах, хяналт тавих, журам"-ын 4.7 -д "Иргэн, хуулийн этгээд авсан зээл, зээлийн хүүг гэрээнд заасан хугацаанд сангийн дансанд буцаан төлнө", 5.2-т "Сангийн үйл ажиллагаанд хийсэн хяналт шалгалтаар

илэрсэн зөрчил, дутагдлыг сумын Засаг дарга хариуцан арилгана” гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

2. Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр 105.8 сая төгрөгийн 10 төсөл арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр батлагдсан байна. Үүнээс Хоггүй Хөлөнбуйр төсөл, Гэрэлтүүлгийн засвар үйлчилгээ, Гамшгаас хамгаалах гэсэн 3 ажил 46 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.7-д “хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хяналт тавих, хүрэх үр дүнг хангаж ажиллах” гэсэн заалттай нийцэхгүй

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Хөлөнбуйр сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагч	3	100.1	1	49.6			2	50.5		